

Actualizacja
przepisów ppoż str 47A
Październik 2022

Inspektor Ochrony Przeciwpowarowej

Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego
FIRE TEAM S.C., ul. Warszawska 60, 05-520 Konstancin - Jezioro
OBIEKT: Gminne Przedszkole Integracyjne w Pomiechu nr upr. SIOP/53/2019/1/25

Rozdział III

Sposób poddawania przeglądom technicznym i czynnościom konserwacyjnym stosowanych w obiekcie urządzeń przeciwpożarowych, gaśnic i instalacji użytkowych

Gaśnice, ich rodzaj, niezbędna ilość oraz miejsca rozmieszczenia

Każdy budynek użyteczności publicznej, budynek produkcyjny, magazynowy, inwentarski oraz plac składowy powinien być wyposażony w gaśnice przenośne spełniające wymagania Polskich Norm będących odpowiednikami norm europejskich (EN) dotyczących gaśnic, lub w gaśnice przewożne⁴. Zgodnie z obowiązującymi w Polsce przepisami ilość gaśnic zależy od kategorii podziału budynku ze względu na jego przeznaczenie (ZL, PM, IN)^{***} oraz powierzchni i obciążenia ogniowego (wartości cieplnej średniej ilości materiałów palnych zgromadzonych na 1m² powierzchni).

Przepisy te stanowią, że **jedna jednostka masy środka gaśniczego 2 kg (lub 3 dm³)****** zawartego w gaśnicach, powinna przypadać (z wyjątkiem przypadków określonych w przepisach szczególnych) na każde 100 m² powierzchni strefy pożarowej niechronionej stałym urządzeniem gaśniczym w budynku (lub jego części):

- zakwalifikowanym do kategorii zagrożenia ludzi ZL I, ZL II, ZL III i ZL V,
- produkcyjnym i magazynowym o gęstości obciążenia ogniowego ponad 500 MJ/m²,
- zawierającym pomieszczenie zagrożone wybuchem,

W budynkach nie wymienionych wyżej – na każde 300 m² strefy.

Przedmiotowy budynek wyposażono w podręczny sprzęt ppoż. – gaśnice przenośne, zgodnie z wymaganiami Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. Nr 109, poz. 719), rozmieszczone zgodnie z częścią graficzną do niniejszego opracowania.

^{***} ZL – budynki użyteczności publicznej, zamieszkania zbiorowego i inne mieszkalne lub ich części stanowiące odrębną strefę pożarową charakteryzowane kategorią zagrożenia ludzi – rozróżnia się pięć kategorii ZL,

PM – budynki produkcyjne i magazynowe lub ich części stanowiące odrębną strefę pożarową

IN – budynki inwentarskie (służące do hodowli inwentarza) lub ich części stanowiące odrębną strefę pożarową.

^{****} oznacza to, że obecnie podstawą obliczenia nie jest ilość sztuk gaśnic, ale masa (lub objętość) zawartego w nich środka gaśniczego zgromadzonego na chronionej powierzchni, mierzona w jednostkach równych 2 kg lub 3 dm³.

Z uwagi na charakter obiektu oraz rozkład pomieszczeń, przewiduje się zastosowanie gaśnic przenośnych GP – 4x/6x ABC, GS-5x BC, GWG-3x ABF, GSE-2x. Rozmieszczenie gaśnic zgodnie z częścią graficzną do niniejszego opracowania.

Przy ustalaniu rodzaju sprzętu należy uwzględnić rodzaj materiałów palnych występujących w rozpatrywanej strefie i stosować:

- tam, gdzie występują materiały palne stałe (papier, drewno, tkaniny itp.), gaśnice płynowe lub proszkowe ze środkiem gaśniczym przeznaczonym do gaszenia pożarów grupy **A** (AB lub ABC),
- tam, gdzie występują materiały palne płynne lub topiące się pod wpływem temperatury (benzyna, rozpuszczalniki, smoła, parafina itp.), gaśnice śniegowe, płynowe lub proszkowe ze środkiem gaśniczym przeznaczonym do gaszenia pożarów grupy **B** (AB, BC lub ABC),
- tam, gdzie występują materiały palne gazowe (acetylen, propan, gaz ziemny itp.), gaśnice śniegowe lub proszkowe ze środkiem gaśniczym przeznaczonym do gaszenia pożarów grupy **C** (BC lub ABC).

Rodzaj środka gaśniczego (przeznaczenia do jakich grup pożarów gaśnica jest dostosowana) opisany jest na jej etykiecie w postaci wymienionych wcześniej dużych liter alfabetu oraz czytelnych, łatwych do zrozumienia piktogramów.

Na etykiecie znajduje się też informacja, o tym czy sprzętu można używać do gaszenia urządzeń będących pod napięciem elektrycznym, oraz krótka instrukcja obsługi.

Przy rozmieszczaniu gaśnic w budynku należy stosować następujące zasady:

- a. gaśnice powinny być rozmieszczane w miejscach łatwo dostępnych i widocznych, np. przy wejściach do budynków, na korytarzach, klatkach schodowych, przy wyjściach z pomieszczeń na zewnątrz itp.,
- b. gaśnice należy rozmieszczać w miejscach nie narażających ich na uszkodzenie mechaniczne oraz działanie źródeł ciepła (piece, grzejniki, miejsca silnie nasłonecznione),
- c. w obiektach wielokondygnacyjnych gaśnice należy umieszczać w tych samych miejscach na każdej kondygnacji (o ile pozwalają na to warunki techniczne),
- d. miejsce w którym znajdują się gaśnice (oraz inny sprzęt służący do walki z ogniem) powinno być oznakowane zgodnie z obowiązującą Polską Normą PN-92-N-011256/01.

Ponadto:

- a. do sprzętu powinien być zapewniony dostęp o szerokości co najmniej 1 m.
- b. odległość dojścia do najbliższej gaśnicy nie powinna być większa niż 30 metrów.

Zasady konserwacji urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic

Zgodnie z § 3 ust. 2 i 3 Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. Nr 109, poz. 719) urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice powinny być poddawane przeglądom technicznym i czynnościom konserwacyjnym zgodnie z zasadami określonymi w Polskich Normach dotyczących urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic, w odnośnej dokumentacji technicznej oraz instrukcjach obsługi. Przeglądy te powinny być przeprowadzane w okresach i sposób zgodny z instrukcją ustaloną przez producenta, nie rzadziej jednak niż raz w roku.

Obowiązkowym przeglądom podlegają zatem następujące urządzenia –

- a. stałe lub półstałe, uruchamiane ręcznie lub samoczynnie) służące do wykrywania i zwalczania pożaru lub ograniczania jego skutków, a w szczególności: stałe i półstałe urządzenia gaśnicze i zabezpieczające, urządzenia wchodzące w skład dźwiękowego systemu ostrzegawczego i systemu sygnalizacji pożarowej, w tym urządzenia sygnalizacyjno - alarmowe, urządzenia odbiorcze alarmów pożarowych i urządzenia odbiorcze sygnałów uszkodzeniowych, instalacje oświetlenia ewakuacyjnego, hydranty i zawory hydrantowe, pompy w pompowniach przeciwpożarowych, przeciwpożarowe klapy odcinające, urządzenia oddymiające, urządzenia zabezpieczające przed wybuchem, oraz drzwi i bramy przeciwpożarowe, o ile są wyposażone w systemy sterowania;
- b. gaśnice przenośne i przewoźne.

Pomimo że przepisy dopuszczają dokonywanie konserwacji i przeglądów gaśnic raz w roku, praktyka pokazuje, że większość producentów używanych w Polsce gaśnic nakazuje poddawanie ich przeglądom konserwacyjnym raz na sześć miesięcy, lub nawet częściej, jeżeli gaśnica trzymana jest w warunkach dużej wilgotności, w atmosferze agresywnych chemicznie par itp. W większości typów gaśnic, regułą jest również raz na 5 lat, konieczność wymiany znajdującego się w nich środka gaśniczego.

Ponadto, raz na 5 lat zbiorniki ciśnieniowe gaśnic o objętości większej niż 5 dm³ (w zbiorniki takie wyposażone są np. gaśnice proszkowe o masie środka gaśniczego 5 kg i większym) powinny być poddawane badaniom i legalizacji przez jednostkę notyfikowaną Dozoru Technicznego. Wyjątkiem są gaśnice śniegowe.

aktualizacja
przepisów ppaz str 47A
październik 2022

Inspektor Ochrony Przeciwpożarowej

Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego
FIRE TEAM S.C., ul. Warszawska 60, 05-520 Konstancin - Jeleśnia
OBJEKT: Gminne Przedszkole Integracyjne w Pomiechówku
UJ-OP-SIOP/53/2019/1/25
Andrzej Owocki

w których termin ważności wynosić może nawet 10 lat, a datę ważności ostatniego badania 'Dozoru Technicznego' odczytać można z cechy wybitej bezpośrednio na górnej części butli.

c. stałe instalacje gaśnicze

Niezależnie od obowiązujących okresowych przeglądów, poddaniu czynnościom konserwacyjnym wymagają też gaśnice wyposażone w manometr, kiedy jego strzałka znajduje się poniżej zaznaczonego na zielono obszaru skali oraz gaśnice które:

- a. były w jakikolwiek sposób uruchamiane – nawet „na próbę”,
- b. w których wbito zbijak, uruchomiono dźwignię lub odkręcono umieszczony na zewnątrz zawór wyzwalający gazowy środek napędzający,
- c. w których zerwano plomby umieszczone przez producenta lub konserwatora na dźwigni uruchamiającej, na zaworze butli lub na zaworze bezpieczeństwa,
- d. mają ślady uszkodzenia mechanicznego (skrzywiony zawór, rozbity manometr, przecięty lub przedziurawiony wąż, brak pokrętła na zaworze, ogniska korozji itp.),
- e. nie posiadają czytelnej kontrolki z terminem ważności badań.

Należy pamiętać, że osoby wykonujące konserwację gaśnic i innych urządzeń przeciwpożarowych powinny mieć stosowne uprawnienia. W dobrze pojętym interesie właściciela obiektu czynności te powinno powierzać się firmom mającym autoryzację producenta. Właściwa konserwacja, a tym bardziej remont sprzętu, wymaga posiadania specjalistycznego oprzyrządowania, dostępu do oryginalnych, nowych części zamiennych oraz właściwych, służących do napełnienia gaśnic środków. Powierzanie zatem konserwacji gaśnic i innych urządzeń przeciwpożarowych przypadkowym firmom lub osobom, spowodować może szybką zmianę tych przedmiotów w bezużyteczne atrapy, co stanowi naruszenie art. 4 ust. 2 i 2a ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (jedn. tekst: Dz. U. z 2009r. nr 178 poz. 1380 z późn. zm.).

Każdy przegląd, konserwacja, naprawa lub remont sprzętu przeciwpożarowego powinien być potwierdzony odpowiednim, podpisanym przez konserwatora protokołem. To samo dotyczy gaśnic i hydrantów przeciwpożarowych, przy czym sama gaśnica lub hydrant powinny otrzymać indywidualną cechę aktualizacji tzw. kontrolkę (najczęściej jest to nalepka z nazwą firmy, nazwiskiem i podpisem konserwatora oraz datą wykonania i data ważności przeglądu).

Instalacja elektryczna i odgromowa

Zgodnie z § 183 ust. 2 Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. Nr 75, poz. 690 z późn. zm.) **obiekt powinien zostać wyposażony w przeciwpożarowy wyłącznik prądu, odcinający dopływ prądu do wszystkich obwodów, z wyjątkiem obwodów zasilających instalacje i urządzenia, których funkcjonowanie jest niezbędne podczas pożaru.** Przewody i kable wraz z zamocowaniami stosowane w systemach zasilania i sterowania urządzeniami służącymi ochronie przeciwpożarowej powinny zapewniać ciągłość dostawy energii elektrycznej w warunkach pożaru przez wymagany czas działania urządzenia przeciwpożarowego, jednak nie mniej niż 90 min.

W celu zapewnienia prawidłowego stanu technicznego wszystkich instalacji wewnętrznych i urządzeń należy:

- a) instalacje i urządzenia techniczne użytkować i utrzymywać w stanie zgodnym z warunkami technicznymi i wymaganiami ustalonymi przez producenta, a w szczególności należy poddawać je okresowym przeglądom i konserwacji.
- b) elektryczne instalacje i urządzenia:
 - a. urządzenia grzewcze lub inne źródła wydzielania ciepła należy ustawić na podłożu niepalnym, z wyjątkiem urządzeń eksploatowanych zgodnie z warunkami określonymi przez producenta;
 - b. na osłony punktów świetlnych stosować materiały niepalne lub trudno zapalne, jeżeli umieszczone są w odległości co najmniej 0,05 m od żarówki;
 - c. oprawy oświetleniowe oraz osprzęt instalacji elektrycznych instalować na podłożu niepalnym, jeżeli ich konstrukcja nie zabezpiecza podłoża przed zapaleniem;
 - d. przeprowadzać badania okresowe instalacji elektrycznej (rezystancja izolacji i ochrona przeciwporażeniowa) oraz instalacji odgromowej co 5 lat. Badania obwodów należy ponawiać po każdej naprawie instalacji lub przebudowie czy modernizacji – przez osobę z uprawnieniami pomiarowymi SEP,
 - e. przeprowadzać sprawdzenie działania głównego wyłącznika przeciwpożarowego prądu, wszystkich lamp oświetlenia awaryjnego co 3 miesiące, wymiana akumulatorów wewnętrznych co 5 lat – przez osobę z uprawnieniami elektrycznymi,
- c) przeprowadzać próbę szczelności gazu ziemnego co 12 miesięcy,
- d) przeprowadzać przegląd okresowy przewodów wentylacyjnych przynajmniej co 12 miesięcy.

Rozdział IV

Sposoby postępowania na wypadek pożaru i innego zagrożenia

Podstawowe zasady postępowania w przypadku zauważenia pożaru lub innego zagrożenia

Podstawową zasadę postępowania na wypadek powstania pożaru określa Art. 9 Ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (jedn. tekst: Dz. U. z 2009r. nr 178 poz. 1380 z późn. zm.). Artykuł ten mówi, że:

„Kto zauważy pożar, klęskę żywiołową lub inne miejscowe zagrożenie, obowiązany jest niezwłocznie zawiadomić osoby znajdujące się w strefie zagrożenia oraz jednostkę ochrony przeciwpożarowej bądź policję ...”.

Szczegółowe zasady postępowania opisane są w rozmieszczonych na terenie zakładu typowych „**INSTRUKCJACH ALARMOWYCH W PRZYPADKU POWSTANIA POŻARU**” (charakterystyczne, z daleka widoczne plansze z czerwonym ukośnym paskiem obwiedzione czerwoną ramką – **Załącznik nr 1**).

Zasady alarmowania straży pożarnej i innych służb ratowniczych

Należy pamiętać, że alarm wywołany, lub ogłoszony poprzez osoby, które zauważyły niebezpieczeństwo nie zawsze bywa przekazany do straży pożarnej. Dlatego w każdym, nawet najmniejszym przypadku wątpliwości co do tego należy jak najszybciej zadzwonić do straży pożarnej:

tel. 998

Połączenie z tym numerem można realizować zarówno z telefonów stacjonarnych i komórkowych, zagrożenia można też zgłaszać pod numer 112. Dzwoniąc na każdy z obydwu numerów z telefonu komórkowego nie trzeba używać żadnych dodatkowych numerów takich jak kierunek lub prefiks. W celu uniknięcia pomyłek przy alarmowaniu służb ratowniczych właściciel, zarządca lub użytkownik obiektu ma obowiązek umieścić w widocznych miejscach wykazy telefonów alarmowych.

Zgłoszenie do straży pożarnej musi być zwięzłe, powinno jednak zawierać jak najwięcej najistotniejszych szczegółów, takich jak:

- a. krótką informację o tym co się pali i czy w strefie zagrożenia nie znajdują się ludzie,

- b. krótką charakterystykę budynku, na której kondygnacji powstał pożar, co się pali, co jest zagrożone, od której strony jest najdogodniejszy podjazd itp.
- c. swoje imię i nazwisko, oraz numer telefonu z którego powiadamiana jest straż pożarna.

Po potwierdzeniu przyjęcia zgłoszenia należy chwilę (oczywiście o ile jest to możliwe np. ze względów bezpieczeństwa) poczekać na ewentualne sprawdzenie wezwania przez dyspozytora Państwowej Straży Pożarnej.

Informację o zdarzeniu i fakcie zaalarmowania straży pożarnej (policji) należy również natychmiast przekazać ochronie obiektu, gdyż pierwsza przybyła na miejsce jednostka Państwowej Straży Pożarnej od nich będzie oczekiwała szczegółów dotyczących najszybszego dotarcia do źródła pożaru i sytuacji na terenie obiektu.

Mimo, że obowiązujące obecnie w Polsce przepisy przeciwpożarowe nie nakazują pracownikowi ani żadnej innej osobie (z wyjątkiem pracowników zatrudnionych na stanowiskach ratowników lub podobnych) obowiązkowego przystąpienia do gaszenia powstałego w obiekcie pożaru, należy wiedzieć, że każdy pożar w pierwszej fazie rozwoju można stosunkowo łatwo ugasić za pomocą dostępnego podręcznego sprzętu gaśniczego (gaśnice, hydranty wewnętrzne, koce gaśnicze itp.), co znacznie minimalizuje, straty pożarowe. Działania ratownicze należy też podjąć w sytuacji, w której ich zaniechanie spowoduje śmierć człowieka – np. w pomieszczeniu znajduje się osoba niepełnosprawna lub nieprzytomna, która nie może opuścić go o własnych siłach. Niemniej jednak jeżeli walka z ogniem przekracza nasze siły, należy jak najszybciej opuścić zagrożoną strefę, powiadamiając jednocześnie o pożarze najbliższych współpracowników, straż pożarną i ochronę obiektu.

Pamiętać należy, że podejmowanie działań ponad swoje możliwości, wyposażenie i poziom wykszolenia staje się tylko niepotrzebnym nikomu ryzykiem.

W przypadku wystąpienia pożaru lub innego miejscowego zagrożenia w obiekcie, skutkującego interwencją stosownych służb ratowniczych, należy jak najszybciej powiadomić o tym fakcie ochronę obiektu i przedstawiciela kierownictwa obiektu.

Niezależnie od wymienionych wyżej działań, w każdym przypadku, gdy na skutek pożaru lub innego miejscowego zagrożenia istnieje ryzyko zagrożenia życia, lub zdrowia pracowników bądź innych osób przebywających na terenie firmy należy bezzwłocznie ogłosić alarm ewakuacyjny.

Postępowanie w przypadku ogłoszenia ewakuacji z obiektu

Rodzaje alarmów ewakuacyjnych:

Każda sytuacja awaryjna stwarzająca zagrożenie życia ludzkiego wymaga innych działań a tym samym decyzji co do tempa i zakresu ewakuacji. Z tego to powodu ustanawia się trzy stopnie alarmów i sytuacji ewakuacyjnych, a mianowicie:

stopień pierwszy - ewakuacja doraźna, spowodowana nagłym, ale krótkotrwałym zagrożeniem w obiekcie takim jak np. informacja o podłożonym ładunku wybuchowym, awaria instalacji gazowej lub pożar powodujący niebezpieczeństwo dla zdrowia osób przebywających w budynku albo uciążliwości uniemożliwiające normalną pracę (np. dym, skażenie chemiczne okolicy itp.). W tym przypadku tempo ewakuacji pozwala jedynie na ratowanie ludzi, nie przewiduje się więc żadnej ewakuacji mienia budynku;

stopień drugi - ewakuacja wraz z częścią wyposażenia na okres kilku dni, z powodu np. poważnej awarii w budynku (brak prądu, zalanie wodą itp.) lub uszkodzenia konstrukcji na skutek nieprzewidzianych wcześniej zdarzeń (gdy nie istnieje gwałtowne ani bezpośrednie zagrożenie dla życia ludzkiego);

stopień trzeci - ewakuacja na czas nieokreślony, wskutek długotrwałego zagrożenia, lub częściowego bądź całkowitego zniszczenia budynku (katastrofa budowlana, zagrożenie wojenne itp.);

W przypadku ogłoszenia pierwszego stopnia zagrożenia, każdy pracownik, oraz wszystkie inne osoby (np. interesanci) przebywające w obiekcie lub w przeznaczonej do ewakuacji strefie budynku, zobowiązani są do natychmiastowego przerwania pracy i niezwłocznego opuszczenia budynku. Należy zabrać swoje rzeczy osobiste, zamknąć okna i drzwi od pomieszczeń pozostawiając klucz w zamku i udać się na teren wyznaczony jako miejsce zbiórki po ewakuacji. Tam należy zgłosić się do swojego bezpośredniego przełożonego (lub innej osoby przez niego wyznaczonej) i pozostać w jego dalszej dyspozycji aż do czasu usunięcia zagrożenia i zakończenia akcji ratowniczej. Zwalnianie pracowników do domu może nastąpić dopiero po uzgodnieniu tego z Kierujący Działaniem Ratowniczym (odpowiednio do rodzaju akcji będzie to właściwy rangą funkcjonariusz Państwowej Straży Pożarnej lub Policji). Osoby pracujące w pomieszczeniach o charakterze specjalnym, w których znajdują się dokumenty lub nośniki danych o ważnym znaczeniu (kasa, archiwum, przedmioty o dużej wartości itp.), zamykają te pomieszczenia, a klucze oddają swojemu przełożonemu (lub innej osobie przez niego wyznaczonej). Można też wyznaczyć dodatkowe osoby będące odpowiedzialne za sprawny i bezpieczny przebieg ewakuacji ludzi z budynku. Rola tych osób polega na sprawdzeniu, czy do wszystkich użytkowników pomieszczeń dotarło polecenie opuszczenia obiektu, oraz zorganizowanie ewentualnej bezpośredniej pomocy

wszystkim potrzebującym, tzn. niepełnosprawnym, chorym (np. z objawami ataku epilepsji), kontuzjowanym, czy zdezorientowanym na skutek zdenerwowania ludziom. Osoby te powierzony sobie obszar opuszczają jako ostatnie.

Po wyprowadzeniu pracowników w ustalone miejsce należy natychmiast sprawdzić ich obecność a w przypadku braku kogokolwiek rozpocząć jego poszukiwania pośród innych grup ewakuowanych osób. Każde choćby częściowo uzasadnione podejrzenie pozostania człowieka w zagrożonej strefie powinno być niezwłocznie przekazane Kierującemu Działaniem Ratowniczym.

Pracownicy odpowiedzialni za ochronę obiektu w żadnym wypadku nie mogą pozwolić na powrót kogokolwiek do budynku pod żadnym, choćby nawet najważniejszym powodem (wyjątkowe przypadki powinny być indywidualnie uzgadniane z Kierującym Działaniem Ratowniczym). Pracownicy w czasie ewakuacji powinni też zwrócić uwagę na pozostawiane w opuszczanych pomieszczeniach mienie, aby w zamieszaniu nie zostało przywłaszczone przez osoby trzecie (np. ewakuujących się interesantów).

Postępowanie w przypadku ogłoszenia drugiego, lub trzeciego stopnia zagrożenia będzie ustalane bezpośrednio z administratorem obiektu, którym jest **Gmina Pomiechówek, ul. Szkolna 1a, 05-180 Pomiechówek.**

Sposoby ogłaszania alarmu o niebezpieczeństwie

Do ogłaszania stanu zagrożenia należy używać zainstalowanych w obiekcie ręcznych przycisków ostrzegawczych (ROP) podłączonych do systemu sygnalizacji pożarowej. Użycie przycisku spowoduje przekazanie informacji o zagrożeniu do centrali SSP, zlokalizowanej przy recepcji na parterze. Dodatkowo załączona zostanie sygnalizacja optyczno – akustyczna. Miejsca zainstalowania ROPów zaznaczone zostały w części graficznej niniejszej dokumentacji.

Jednocześnie należy powiadomić o zagrożeniu osoby przebywające w bezpośrednim sąsiedztwie.

Ewakuacja ludzi z obiektu

a. W każdym obiekcie użyteczności publicznej istnieją wytyczone i oznakowane zgodnie z Polską Normą PN-92 N-01256/02 pt. „Znaki bezpieczeństwa – ewakuacja” drogi służące do celów ewakuacji. Do celów ewakuacyjnych należy wyznaczać **normalne** drogi komunikacyjne, służące do codziennego poruszania się ludzi, a więc korytarze, drzwi i klatki schodowe. Najważniejsze z owych wymogów stanowią że:

- **maksymalna długość przejścia w pomieszczeniu** mierzona od najdalszego miejsca w którym może przebywać człowiek, do wyjścia na drogę ewakuacyjną wynosi:

1. w strefach pożarowych ZL - 40 m,
2. w strefach pożarowych PM o gęstości obciążenia ogniowego przekraczającej 500 MJ/m² w budynku o więcej niż jednej kondygnacji nadziemnej - 75 m,
3. w strefach pożarowych PM, o obciążeniu ogniowym nie przekraczającym 500 MJ/m², w budynku o więcej niż jednej kondygnacji nadziemnej oraz w strefach pożarowych PM w budynku o jednej kondygnacji nadziemnej bez względu na wielkość obciążenia ogniowego - 100 m.

W pomieszczeniu zagrożonym wybuchem długość przejścia ewakuacyjnego, o którym mowa w ust. 1 pkt 2 i 3, nie powinna przekraczać 40 m.

- **Dopuszczalne długości dojsć ewakuacyjnych w strefach pożarowych określa poniższa tabela:**

Rodzaj strefy pożarowej	Długość dojscia w m	
	przy jednym dojsciu	przy co najmniej 2 dojsciach ¹⁾
1	2	3
Z pomieszczeniem zagrożonym wybuchem	10	40
PM o gęstości obciążenia ogniowego $Q > 500 \text{ MJ/m}^2$ bez pomieszczenia zagrożonego wybuchem	30 ²⁾	60
PM o gęstości obciążenia ogniowego $Q > 500 \text{ MJ/m}^2$ bez pomieszczenia zagrożonego wybuchem	60 ²⁾	100
ZL I, II i V	10	40
ZL III	30 ²⁾	60
ZL IV	60 ²⁾	100

- 1) Dla dojscia najkrótszego, przy czym dopuszcza się dla drugiego dojscia długość większą o 100% od najkrótszego. Dojscia te nie mogą się pokrywać ani krzyżować.
- 2) W tym nie więcej niż 20 m na poziomej drodze ewakuacyjnej.

- **szerokość poziomych dróg ewakuacyjnych** oblicza się przyjmując 0,6 m na 100 osób mogących przebywać na danej kondygnacji, jednak szerokość ta nie może być mniejsza niż 1,4 m;

- **wysokość dróg ewakuacyjnych** nie może być mniejsza niż 2,2 metra, natomiast wysokość przejścia, drzwi lub lokalnego obniżenia – 2 m.;

- **szerokość wyjścia ewakuacyjnego** (drzwi) należy dostosować do liczby ludzi przebywających jednocześnie w pomieszczeniu, przyjmując 0,6 m szerokości wyjścia na 100 osób, lecz nie mniej niż 0,9 m w świetle. Drzwi te w każdym przypadku muszą mieć zapewnioną możliwość otwarcia ich od wewnątrz. Nie mogą

to być drzwi obrotowe ani podnoszone. Z zachowaniem pewnych ściśle określonych warunków można na drogach ewakuacyjnych stosować drzwi rozsuwane;

- **korytarze** należy dzielić na odcinki nie dłuższe niż 50 m za pomocą drzwi dymoszczelnych lub innych urządzeń technicznych zapobiegających rozprzestrzenianiu się dymu;

W niektórych ściśle sprecyzowanych przypadkach podane wyżej długości dojść i przejść mogą ulec pewnej liberalizacji. Na drogach komunikacji ogólnej, służących celom ewakuacji, zabronione jest stosowanie elementów wykończenia wnętrz wykonanych z materiałów łatwo zapalnych.

Podczas ewakuacji nie wolno w żadnym wypadku korzystać z dźwigów osobowych i towarowych, przejść technologicznych, kanałów instalacyjnych, gzymsów, rynien, piorunochronów itp. Budynek należy starać się opuszczać tylko drzwiami oznakowanymi zieloną tablicą:

Pełny zestaw znaków ewakuacyjnych (zgodnych z Polską Normą PN-92 N-01256/02) pokazuje **załącznik nr 2**. Natomiast szczegółowe zasady rozmieszczania wszystkich znaków ochrony przeciwpożarowej reguluje ustanowiona w 1998 roku Polska Norma PN-N-01256-5.

Jeżeli z uzasadnionych przyczyn nie jest możliwe opuszczenie obiektu np. na skutek silnego zadymienia korytarza lub klatki schodowej, należy schronić się w najbliższym wyposażonym w okno pomieszczeniu (pamiętając, aby odruchowo nie zamknąć się na klucz!, w razie potrzeby uszczelniając drzwi np. zasłonami lub odzieżą. Jeżeli możliwe jest otwarcie okna, zawsze trzeba skorzystać z tej okazji aby nie ulec zatruciu toksycznymi i często bezwonnymi gazami pożarowymi mogącymi dostać się do pomieszczenia. Otwarte okno należy też wykorzystać do zasygnalizowania swojej obecności w budynku osobom znajdującym się na zewnątrz. Jeśli natomiast otwarcie lub wybitcie okna z różnych względów nie jest możliwe, należy jak najszybciej o swojej sytuacji postarać się poinformować (np. telefonicznie) straż pożarną.

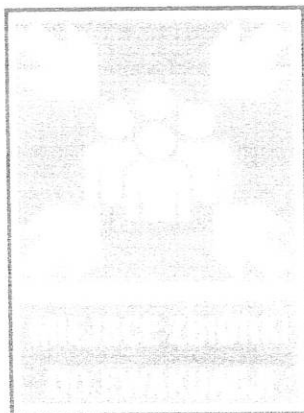
Należy też wiedzieć, że w przypadku niepalnej konstrukcji budynku oraz szybkiej w warunkach aglomeracji miejskiej interwencji straży pożarnej wyposażonej w profesjonalny sprzęt i agregaty oddymiające powoduje, iż w wielu przypadkach pożaru, pozostanie w zamykanym i wentylowanym lub wyposażonym w okna

pomieszczeniu, jest znacznie mniej ryzykowne niż próba pokonania kilkunastu metrów zadymionego korytarza lub inne, nierzadko skrajnie desperackie metody ewakuacji. Ewakuacja ludzi powinna być jednak zarządzana zawsze, gdy istnieje choćby najmniejsze ryzyko zagrożenia życia przebywających w obiekcie osób. W przypadku wystąpienia widocznych objawów zagrożenia ewakuacja w pierwszym etapie z reguły ogłaszana jest spontanicznie i taki też będzie jej przebieg w pierwszej fazie. Dlatego istotne jest, aby jak najszybciej przyjęła ona zorganizowaną formę i była kierowana przez ludzi obdarzonych wyjątkowo silnymi cechami osobowości, nie ulegającymi emocjom i cieszącymi się powszechnym autorytetem.

W trakcie ewakuacji należy liczyć się z utrudnieniami, takimi jak dym, zanik oświetlenia, duże strumienie ludzi, w tym osoby którym należy bezwzględnie pomóc (chorym – np. na epilepsję, kontuzjowane, wystraszonym, zdezorientowanym itp.).

Należy za wszelką cenę nie dopuścić, a także nie ulegać samemu panice. Pomieszczenia zadymione należy opuszczać w pozycji pochylonej, gdyż w niskich partiach stężenie dymu jest zawsze znacznie mniejsze. Pamiętajmy, że sprawne i płynne przeprowadzenie ewakuacji zawsze trwa najkrócej i jest najbardziej efektywne.

Z uwagi na różnorodność zdarzeń, które mogą skutkować potrzebą ogłoszenia alarmu ewakuacyjnego nie jest możliwe odgórne ustalenie miejsca zbiórki po ewakuacji. W przypadku pożaru lub skażenia nawet stosunkowo daleko odległe od budynku miejsce może znaleźć się w zasięgu chmury dymu lub substancji toksycznej. Biorąc jednak pod uwagę lokalizację budynku za podstawowe miejsce zbiórki po ewakuacji można przyjmować teren od frontu budynku.

Rys. Oznakowanie miejsca zbiórki do ewakuacji.

Instrukcja postępowania w przypadku wzywania Karetki Pogotowia Ratunkowego

Podstawowym numerem alarmowym Pogotowia Ratunkowego w Polsce jest numer

999

Pod tym numerem należy zgłaszać wszelkie sytuacje, w których konieczna będzie pomoc zespołów ratownictwa medycznego.

Zgłoszenie odbiera przeszkolony dyspozytor. Dyspozytor musi zadać kilka podstawowych pytań tak, aby ustalić powód wezwania, jego pilność oraz rodzaj zespołu, który zrealizuje to wezwanie.

DLATEGO NIEZWYKLE WAŻNE JEST PODAJĄCIE ZA PYTANIAMI DYSPOZYTORA.

Bardzo istotne jest, aby nawet w dramatycznej sytuacji, nie podnosić głosu, krzyczeć, poganiać dyspozytora; to nie przyspieszy dotarcia zespołu, a może nawet opóźnić czas realizacji.

Jakie pytania zadaje dyspozytor:

- a. *co się stało ?*
- b. *numer telefonu osoby wzywającej? - należy koniecznie podać, może ułatwić to dojazd zespołowi, a w przypadku przerwania rozmowy znalezienie adresu,*
- c. *czy osoba poszkodowana jest przytomna? - czy się rusza? czy reaguje na dotyk? ból? wezwanie, np.: "jak się pan nazywa"?*
- d. *czy oddycha? - czy rusza mu się klatka piersiowa lub brzuch? czy wyczuwalny jest puls? (badanie pulsu na tętnicy szyjnej).*
- e. *adres? proszę pamiętać, aby podać miasto z którego się dzwoni, komórki często przelączają się do różnych miast.*
- f. *imię i nazwisko osoby poszkodowanej?*

W przypadku nagłego zatrzymania krążenia (nieprzytomny, brak wyczuwalnego pulsu i oddechu) dyspozytor zaproponuje pomoc w prowadzeniu sztucznego oddychania i masażu serca.

TYLKO TAKIE ZABIEGI MOGĄ URATOWAĆ ŻYCIE.

Jeśli jesteś sam/sama postaraj się przyciągnąć osobę poszkodowaną jak najbliżej telefonu, jeśli są inne osoby jedna wykonuje polecenia dyspozytora, a druga je przekazuje.

Instrukcja postępowania na wypadek zgłoszenia o podłożeniu lub znalezieniu ładunku wybuchowego

ALARMOWANIE

Osoba, która przyjęła zgłoszenie o podłożeniu ładunku wybuchowego, albo zauważyła w obiekcie przedmiot niewiadomego pochodzenia mogący być ładunkiem wybuchowym, jest obowiązana o tym zawiadomić:

- Dyrektora placówki.
- Administratora obiektu – **Gmina Pomiechówek, ul. Szkolna 1a, 05-180 Pomiechówek.**
- Policję - tel. **997, 112.**

Zawiadamiając Policję należy podać:

- treść rozmowy ze zgłaszającym o podłożeniu ładunku wybuchowego, którą należy prowadzić wg wskazówek załączonych do instrukcji,*
- miejsce i opis zlokalizowanego przedmiotu, który może być ładunkiem wybuchowym,*
- numer telefonu, z którego prowadzona jest rozmowa i swoje nazwisko,*
- uzyskać od Policji potwierdzenie przyjętego powyższego zawiadomienia.*

AKCJA POSZUKIWAWCZA ŁADUNKU WYBUCHOWEGO PO UZYSKANIU INFORMACJI O JEGO PODŁOŻENIU.

Do czasu przybycia Policji akcją kieruje Właściciel obiektu, a w czasie jego nieobecności osoba przez niego upoważniona.

Kierujący działaniem ratowniczym zarządza, aby obsługa techniczna obiektu dokonała sprawdzenia, czy w na terenie zakładu znajdują się:

- przedmioty, rzeczy, urządzenia, paczki itp., których wcześniej nie było i nie wniesli ich użytkownicy pomieszczeń (a mogły być wniesione, pozostawione przez inne osoby np. interesantów),*
- ślady przemieszczania elementów wyposażenia pomieszczeń,*
- zmiany w wyglądzie zewnętrznym przedmiotów, rzeczy, urządzeń, które przedtem w pomieszczeniu były oraz emitowane z nich sygnały (np. dźwięki mechanizmów zegarowych, świecące elementy elektroniczne, itp).*

Zlokalizowanych przedmiotów, rzeczy, urządzeń, których - w ocenie użytkowników obiektu - przedtem nie było, a zachodzi podejrzenie, iż mogą to być

ładunki wybuchowe, nie wolno dotykać. O ich umiejscowieniu należy natychmiast powiadomić przełożonych i Policję.

W przypadku stwierdzenia obecności przedmiotów (rzeczy, urządzeń), których wcześniej nie było lub zmiany w wyglądzie i usytuowaniu przedmiotów (rzeczy, urządzeń) stale znajdujących się w tych pomieszczeniach, należy domniemywać, iż pojawienie się tych przedmiotów lub zmiany w ich wyglądzie i usytuowaniu mogły nastąpić na skutek działania sprawcy podłożenia ładunku wybuchowego. W tej sytuacji administrator obiektu może wydać decyzję ewakuacji osób z zagrożonego obiektu przed przybyciem Policji.

Należy zachować spokój i opanowanie, aby nie dopuścić do przejawów paniki.

AKCJA ROZPOZNAWCZO – NEUTRALIZACYJNA ZLOKALIZOWANYCH ŁADUNKÓW WYBUCHOWYCH

Po przybyciu do obiektu policjanta lub policyjnej grupy interwencyjnej, Zarządca bądź osoba pełniąca jego obowiązki, powinien przekazać im wszelkie informacje, dotyczące zdarzenia oraz wskazać miejsca zlokalizowanych przedmiotów, rzeczy, urządzeń obcego pochodzenia i punkty newralgiczne w obiekcie.

Policjant lub dowódca grupy policjantów przejmuje kierowanie akcją, od Zarządcy obiektu, który winien udzielić mu wszechstronnej pomocy podczas jej prowadzenia.

Na wniosek policjanta kierującego akcją, administrator obiektu podejmuje i wydaje decyzję o ewakuacji osób z obiektu - o ile wcześniej to nie nastąpiło. Identyfikacją i rozpoznawaniem zlokalizowanych przedmiotów, rzeczy, urządzeń obcych oraz neutralizowaniem ewentualnie podłożonych ładunków wybuchowych zajmują się uprawnione i wyspecjalizowane ogniwa organizacyjne Policji, przy wykorzystaniu specjalistycznych środków technicznych.

Policjant kierujący akcją po zakończeniu działań przekazuje protokolarnie obiekt administratorowi.

POSTANOWIENIA KOŃCOWE

Osobom przyjmującym zgłoszenia o podłożeniu ładunków wybuchowych oraz administratorom obiektu nie wolno lekceważyć żadnej informacji na ten temat i każdorazowo powinni powiadomić o tym Policję, która z urzędu dokonuje sprawdzenia wiarygodności każdego zgłoszenia.

Administrator obiektu winien podejmować wszelkie kroki zmierzające do fizycznej i technicznej ochrony obiektu, uniemożliwiającej podkładanie w nim ładunków wybuchowych.

WSKAZÓWKI DO PROWADZENIA ROZMOWY ZE ZGŁASZAJĄCYM O PODŁOŻENIU BOMBY

Rozmowę prowadzić spokojnie i uprzejmie. Rozmówca (osoba, która odbiera informację) powinna starać się podtrzymać rozmowę przedłużając jej czas trwania.

W trakcie rozmowy dążyć do uzyskania możliwie największej liczby informacji o zgłaszającym i posiadanej przez niego wiedzy o terenie lub obiekcie zamachu oraz o podłożonym ładunku wybuchowym. W tym celu zadawać pytania typu:

- a. *dlaczego bomba została podłożona?*
- b. *jak ona wygląda?*
- c. *jakiego rodzaju jest bomba?*
- d. *gdzie jest bomba w tej chwili?*
- e. *kiedy bomba wybuchnie?*

Pytania powyższe i inne, uzależnione będą od konkretnej sytuacji.

Postępowanie w przypadku awarii i wycieku w czasie transportu lub podczas procesu produkcyjnego, substancji lub roztworów chemicznych

Gdy dojdzie do awarii i rozlania roztworu substancji chemicznie niebezpiecznych na drodze transportowej, w oddziale produkcyjnym lub w pomieszczeniach magazynowych, niezależnie od tego czy roztwór powoduje powstawanie stężeń wybuchowych, chmur par i gazów toksycznych, czy ma pH różne od 7, należy:

- a. ograniczyć wyciek substancji czy też roztworu ze zbiornika lub instalacji;
- b. uniemożliwić przedostawanie się roztworu do studzienek kanalizacyjnych, burzowych lub kablowych; przedostanie się roztworu spirytusowego zagraża powstaniem mieszanin wybuchowych co w przypadku dostarczenia impulsu energetycznego może spowodować wybuch; przedostanie się roztworu kwaśnego lub zasadowego spowoduje skażenie środowiska naturalnego;
- c. przy usuwaniu skutków awarii stosować sprzęt i odzież ochronną stanowiącą wyposażenie osobiste pracowników poszczególnych wydziałów;
- d. zaistnieniu awarii poinformować kierownika lub mistrza wydziału, inspektora d/s przeciwpożarowych, specjalistę d/s ochrony środowiska;
- e. podczas działań przy usuwaniu rozlewiska roztworu spirytusowego bezwzględnie należy używać sprzętu nie iskrzącego i w wykonaniu przeciwwybuchowym;
- f. w przypadku przedostania się roztworu spirytusowego do studzienek kanalizacyjnych należy wykonać pomiary stężeń wybuchowych;

Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego
FIRE TEAM S.C., ul. Warszawska 60, 05-520 Konstancin - Jeziorna
OBIEKT: Gminne Przedszkole Integracyjne w Pomiechówku

- g. w przypadku stwierdzenia stężenia wybuchowego w przewodach kanalizacyjnych należy dążyć do ich przewietrzenia;
- h. przy przedostaniu się znikomych ilości roztworu o pH różnym od 7 należy jedynie przepłukać wodą przez czas około 15 minut studzienkę kanalizacyjną lub burzową;
- i. po przybyciu na miejsce jednostek straży pożarnej podporządkować się rozkazom dowodzącego akcją;
- j. udostępnić kierującemu działaniem ratowniczym niezbędną dokumentację techniczną zakładu i poinformować o środkach technicznych pozostających w dyspozycji zakładu.

Rozdział V

Zasady prowadzenia i wykonywania prac niebezpiecznych pod względem pożarowym

Poprzez pojęcie „prace niebezpieczne pod względem pożarowym” należy rozumieć wszystkie prace wykonywane przy użyciu ognia otwartego, urządzeń iskrzących, lub procesy wytwarzające, bądź potrzebujące wysokiej temperatury, takie jak np.: spawanie gazowe i elektryczne metali, ich zgrzewanie, lutowanie płomieniem (tzw. twarde), cięcie palnikami gazowymi oraz: cięcie i szlifowanie metali tarczami, podgrzewanie substancji i materiałów palnych (smoła, lepek, papa termozgrzewalna), usuwanie starych powłok malarskich metodą opalania i inne podobne czynności prowadzone poza stałymi, specjalnie do tego celu przeznaczonymi miejscami. Szczegółowe zasady zabezpieczania takich prac regulowane są przez przepisy zawarte w Rozdziale 8 Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz.U. Nr 109, poz. 719).

Ocena prac niebezpiecznych pod względem pożarowym, prac remontowych oraz innych mogących stworzyć takie zagrożenie

Przed rozpoczęciem prac niebezpiecznych pod względem pożarowym właściciel, zarządca lub użytkownik obiektu, zobowiązany jest każdorazowo:

- ocenić zagrożenie pożarowe w miejscu, w którym prowadzone będą prace,
- ustalić rodzaj przedsięwzięć mających na celu niedopuszczenie do powstania pożaru i rozprzestrzenienia się pożaru lub wybuchu,
- wskazać osoby odpowiedzialne za odpowiednie przygotowanie miejsca pracy, za przebieg pracy, oraz zabezpieczenie miejsca po zakończeniu pracy,
- zapewnić wykonywanie prac wyłącznie przez osoby do tego upoważnione, posiadające odpowiednie kwalifikacje (np. książeczka spawacza),
- zaznajomić osoby wykonujące prace z zagrożeniami pożarowymi występującymi w rejonie wykonywania prac oraz z przedsięwzięciami mającymi na celu niedopuszczenie do powstania pożaru lub wybuchu.

Rozpoczęcie prac niebezpiecznych pod względem pożarowym należy poprzedzić sporządzeniem „Protokołu zabezpieczenia przeciwpożarowego prac niebezpiecznych pod względem pożarowym” wg wzoru podanego w załączniku 3 oraz uzyskania przez wykonawcę pisemnego zezwolenia na ich prowadzenie od administratora obiektu.

Przedsięwzięcia mające na celu niedopuszczenie do powstania i rozprzestrzenienia się pożaru lub wybuchu

Podczas wykonywania prac niebezpiecznych pod względem pożarowym należy:

- a. zabezpieczyć przed zapaleniem wszelkie materiały palne występujące w miejscu wykonywania prac oraz w rejonach przyległych, w tym elementy konstrukcji, wykończenia budynku i znajdujących się w nim instalacji technicznych. Przykłady zabezpieczenia tego typu prac pokazują **załączniki nr 4**.
- b. prowadzić prace niebezpieczne pod względem pożarowym w pomieszczeniach (urządzeniach) zagrożonych wybuchem lub w pomieszczeniach, w których wcześniej wykonywano inne prace związane z używaniem palnych cieczy lub gazów, jedynie wtedy, gdy stężenie par cieczy lub gazów w mieszaninie z powietrzem w miejscu wykonywania prac nie przekracza 10% ich dolnej granicy wybuchowości;
- c. mieć w miejscu wykonywania prac niebezpiecznych pod względem pożarowym sprzęt umożliwiający całkowitą likwidację wszystkich zarzewi i źródeł pożaru;
- d. po zakończeniu prac poddać kontroli miejsce, w którym prace były wykonywane, oraz rejon przyległy. W razie potrzeby kontrolę należy powtórzyć w odstępach czasu ustalonych w punkcie 9 „Protokołu zabezpieczenia prac niebezpiecznych pod względem pożarowym”;
- e. używać do wykonywania prac wyłącznie sprzętu sprawnego technicznie i zabezpieczonego przed możliwością wykonania pożaru;

Całkowitą odpowiedzialność za właściwe prowadzenie prac niebezpiecznych pod względem pożarowym ponosi ich bezpośredni wykonawca. Zapis o odpowiedzialności wykonawcy za ich bezpieczne prowadzenie powinien znaleźć się w umowie lub zleceniu, a fakt przyjęcia do wiadomości i stosowania tego zapisu musi być potwierdzony przez wykonawcę czytelnym podpisem.

Rozdział VI

Sposoby zaznajamiania użytkowników obiektu z treścią instrukcji oraz obowiązującymi przepisami przeciwpożarowymi

Zapoznanie nowo przyjmowanych pracowników z treścią Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego

Każdy pracownik powinien przejść podstawowy instruktaż z zakresu zagadnień poświęconych ochronie przeciwpożarowej. Instruktaż ma na celu:

- a. zapoznanie pracownika z zagrożeniem pożarowym mogącym wystąpić na jego stanowisku pracy, oraz sposobami przeciwdziałania tym zagrożeniom;
- b. zapoznanie pracownika ze sposobami postępowania na wypadek powstania pożaru, jego likwidacji w zarodku, oraz zasad ewakuacji ludzi i mienia;
- c. zapoznanie pracownika z zasadami posługiwania się podręcznym sprzętem gaśniczym.

Podstawowy instruktaż przeciwpożarowy powinien przeprowadzić pracownik prowadzący sprawy ppoż., a w przypadku braku kogoś takiego, inna wyznaczona do tego celu osoba (np. pracownik służby BHP).

Podstawowy instruktaż przeciwpożarowy może być częścią instruktażu ogólnego z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy o którym mowa w paragrafach: 8, 9 i 10 Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 28 maja 1996r. W sprawie szczegółowych zasad szkolenia w zakresie BHP (Dz. U. nr 62 poz. 285). Program tego instruktażu stanowiący załącznik do wymienionego wyżej Rozporządzenia nakazuje zapoznanie pracowników z podstawową tematyką z zakresu ochrony przeciwpożarowej oraz postępowania w razie pożaru. W każdym jednak przypadku **nieodłącznym elementem podstawowego instruktażu z zakresu zagadnień przeciwpożarowych powinno być zapoznanie zatrudnianego pracownika z treścią obowiązującej w obiekcie Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego.**

Zapoznanie się z treścią Instrukcji pracownik powinien potwierdzić na piśmie (np. w formie oświadczenia).

Dokument ten (lub inną formę adnotacji potwierdzającej powyższy fakt) należy umieścić w teczce akt osobowych pracownika.